

Samenwerken met adviesbureaus

Netwerksessie Omgevingsplan 20-10-2023

Wimfred Grashoff, VNG
Daniel van Dijk, VNG
Wietse Weis, Programma Aandeslag
Koos Seerden, Kennislab
Jasmijn van Tilburg, Kennislab

Agenda

- Welkom en welkom aan gasten
- Wijze van samenwerken met adviesbureaus en uitwisselen van concepten verandert
- Anders uitwisselen van concepten voor de wijzigingen in het plan
 - Beoogde werkwijze: 'de plan-plan koppeling'
 - Waar staan we nu?
 - Handreiking en Keuzehulp voor de komende periode
- Anders samenwerken tussen gemeenten en adviesbureaus
 - Aandachtspunten vanuit gemeentelijke optiek
 - Blik vanuit de adviesbureaus
- Samenvatting en hoe verder

Niet vergeten

- Vragenuur Plan-plan uitwisseling op 27 oktober 2023, 9:30-11:00 uur
- Werkplaats Grip plan-plan en samenloop
Woensdag 25 oktober en woensdag 8 november van 13.00 tot 15.00 uur

Samenwerken met adviesbureaus verandert

- Eén omgevingsplan!
- Betekent anders samenwerken
 - Niet meer 'losse plannetjes' aanleveren (die oude vervangen of er overheen gelegd worden)
 - Gemeenten maken structuurkeuzen in omgevingsplan waar adviesbureaus rekening mee moeten houden
 - Veel directere relatie van het plan naar de dienstverlening
- Vraagt:
 - Regie op planvorming binnen gemeente
 - Richtlijnen voor adviesbureaus
 - Werkwijze voor uitwisseling concepten
 - Functionaliteit in DSO-LV en plansoftware

Uitwisseling van concepten voor plannen en planwijzigingen

Drie modellen voor het delen van concepten

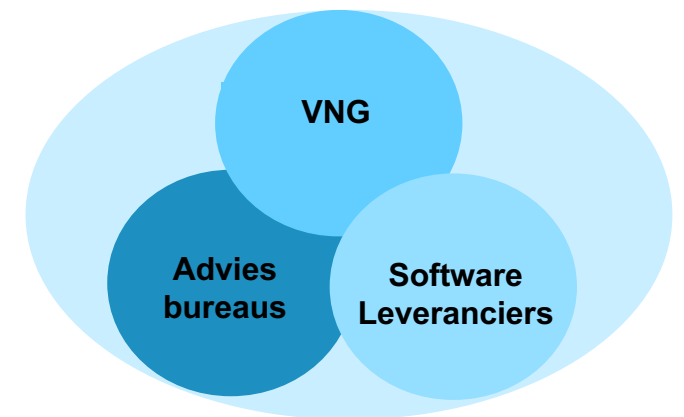
1. *Uitwisselen* van concepten, vanuit pakket adviesbureau naar pakket gemeente)
 - 'plan-plan koppeling'
 - Verder toegelicht in deze presentatie
2. Bureau autoriseren om te werken *binnen gemeentelijke plansoftware* (in een eigen 'wijzigingstraject')
 - Informeer bij uw leverancier naar de mogelijkheden
 - Heeft aandachtspunten en voordelen
3. Geheel uitbesteden planvorming

Plan-plan koppeling: het basisprincipe

1. *Adviesbureau* biedt **gehele** regeling aan, met daarin de wijzigingen (en met daarbij de bijlagen)
2. *Gemeente* stelt **wijzigingsbesluit** op en publiceert

Reden:

- Het vigerende omgevingsplan kan gedurende de voorbereiding door het adviesbureau wijzigingen hebben ondergaan
- Alleen gemeente heeft overzicht over alle lopende trajecten
- Gemeente is verantwoordelijk voor integraliteit van het plan

Werkwijze 'plan-plan koppeling'

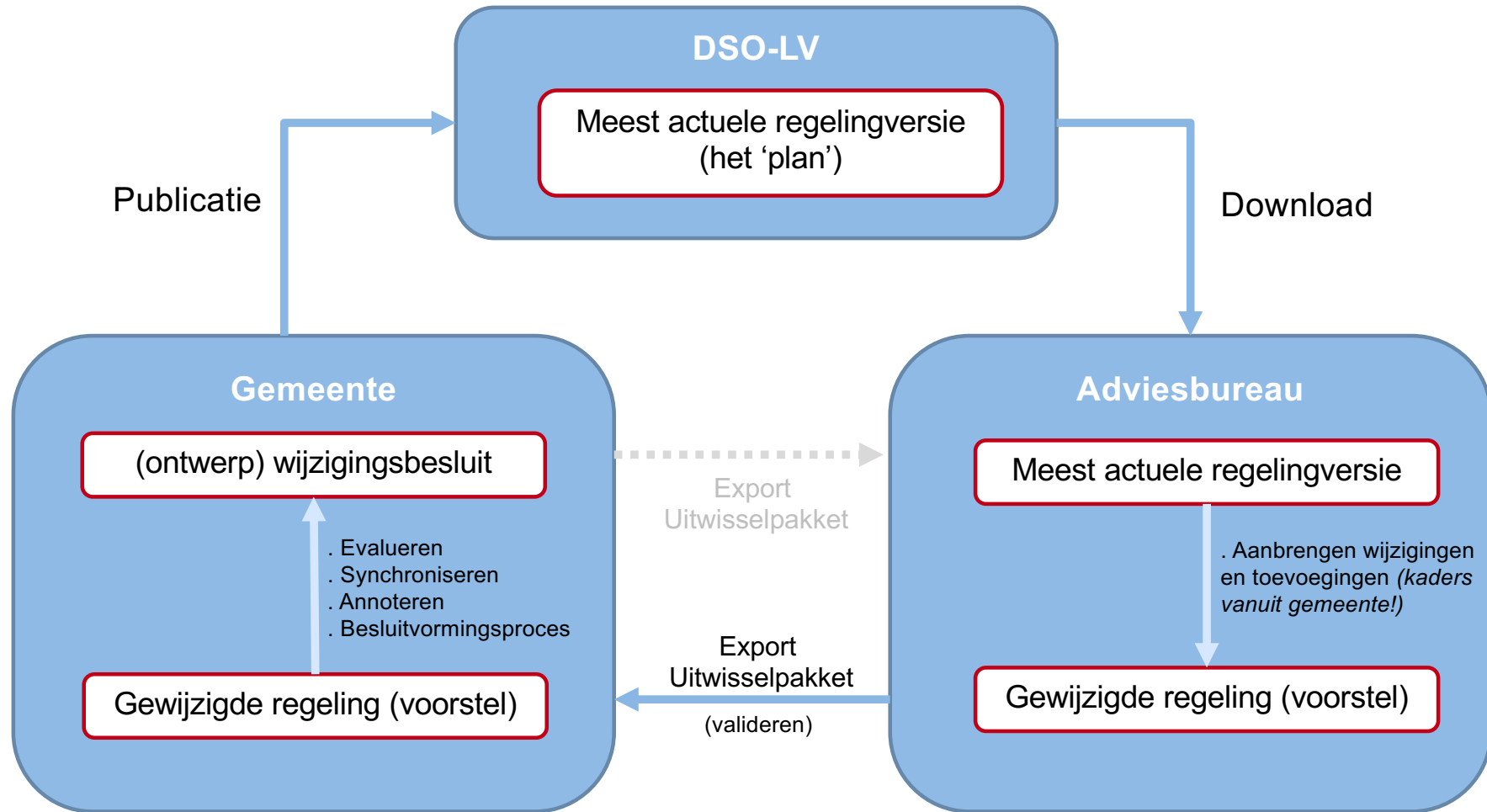
Adviesbureau

- Begint met actuele versie omgevingsplan
 - Downloadservice vanuit LV of 'uitwisselpakket' vanuit software
- Voert wijzigingen door in deze 'werkkopie'
 - Gebruik makend van plansoftware
 - Afstemming met gemeente! Kaders?
- Biedt concept regeling aan aan gemeente
 - Exporteert vanuit de software een 'uitwisselpakket' gehele regeling inclusief mutaties
 - Toelichting voor gemeente ('waar zitten wijzigingen?')

Gemeente

- Importeert regelingversie in de eigen plansoftware
- Stelt (ontwerp) wijzigingsbesluit op in de eigen plansoftware
- Vervolg volgens 'gewoon' publicatieproces

Uitwisseling van concepten ('plan-plan koppeling')

Functionele set

Capabilities en functionaliteiten	Toelichting
1.6 <i>Kunnen samenwerken met andere organisaties</i>	<i>Betreft functies voor de samenwerking tussen bevoegd gezag, stedenbouwkundig adviesbureaus en ketenpartners in de fase van totstandkoming van een (wijziging van) en omgevingsinstrument</i>
<ul style="list-style-type: none"> Kunnen ophalen van geconsolideerde regeling uit het bronhouderkoppelvlak van de LVBB 	Kunnen ophalen en verwerken van regelingen (omgevingsvisie, programma, omgevingsplan, voorbereidingsbesluit) conform STOP-TPOD, gebruik makend van de download service van het DSO-LV (vooralnog alleen handmatige aanvraag, service naar verwachting eind Q2 beschikbaar)
<ul style="list-style-type: none"> Kunnen inlezen/verwerken van een aangeboden regelingversie (uitwisselpakket) 	Dit betreft de zogenaamde plan-plan koppeling. Betreft zowel het inlezen in de eigen software van een uit de LV gedownload regelingversie, als een regelingversie aangeboden door een andere organisatie vanuit hun plansoftware (zie volgende regel). Het uitwisselpakket is een set van bestanden waarmee regelingen kunnen worden opgehaald, ingelezen en aangeboden.
<ul style="list-style-type: none"> Kunnen aanbieden van een regelingversie aan een andere organisatie 	Kunnen genereren en exporteren van een regeling. Bijvoorbeeld de door een stedenbouwkundig adviesbureau gemaakte regelingversie, voor bevoegd gezagen die het maken van hun omgevingsplan of -verordening uitbesteden.
<ul style="list-style-type: none"> Kunnen valideren van een onderling uit te wisselen regelingversie op consistentie van de structuur 	Dit maakt onderdeel uit van de zogenaamde plan-plan koppeling: Het valideren van en aan te bieden regelingversie tegen de landelijke daartoe ingerichte validatieservice.

Waar staan we nu?

- Functies in DSO-LV zijn beschikbaar
 - Toevoeging gedaan aan de standaard (2 jaar geleden)
 - 'Downloadservice' om plan uit de LV te downloaden
 - Validatieservice voor 'uitwisselpakket'
- Alle leveranciers hebben plan-plan koppeling in hun roadmap.
- Eerste beproevingen gedaan
 - Succesvolle proef met 2 planleveranciers en adviesbureau
 - Proeven nu uitbreiden (nu met gemeenten, en meer planleveranciers)
- Nog niet alle benodigde functies zijn beschikbaar voor alle gemeenten
- Overleg met uw leverancier bij concrete situaties
- ***We houden vast aan de koers!***

Keuzehulp voor uitwisseling met adviesbureau

Kan de gemeente al werken in STOP?

- Benodigde functies in de software?
- Voldoende kunnen oefenen?

Zo Nee:

- Gebruiken TAM-IMRO, ook voor uitwisselen

Indien gemeente kan werken in STOP-TPOD:

- Ondersteunt de software al de plan-plan uitwisseling?
- Heb je als gemeente al een structuur voor het omgevingsplan?

Situaties in de keuzehulp

	Plan-plan koppeling nog niet volledig mogelijk	Plan-plan koppeling mogelijk
Vaste regelstructuur	Situatie 1 <ul style="list-style-type: none">- Werken in software gemeente, aansluitend bij structuur- Kant-en-klaar besluit aanleveren, aansluitend bij structuur- Losse bestanden aanleveren- TAM-IMRO	Situatie 3 <ul style="list-style-type: none">- Uitwisselen volgens plan-plan koppeling
Regelstructuur nog te bepalen	Situatie 2 <ul style="list-style-type: none">- Werken in software gemeente, in tijdelijke structuur- Kant-en-klaar besluit aanleveren, in tijdelijke structuur- Losse bestanden aanleveren- TAM-IMRO	Situatie 4 <ul style="list-style-type: none">- Uitwisselen volgens plan-plan koppeling, in tijdelijke structuur- TAM-IMRO

**Samenwerken onder de Omgevingswet;
gemeenten, bureaus en
softwareleveranciers**

Opdrachtgeverschap

Verskil opdracht en uitvraag

OPDRACHT is: welk onderdeel van het omgevingsplan wil je vaststellen?

UITVRAAG is: wat vraag je van je externe opdrachtnemer? Welke bijdrage wordt door extern bureau geleverd aan de opdracht

2^e
externe
uitvraag

3^e
externe
uitvraag

Reikwijdte opdracht

- A. Type wijzigingsbesluit; *gebied* of een *thema*?
 - B. Welk onderdeel van het omgevingsplan?
 - C. Fase van de besluitvorming
 - D. Samenstelling team
-
- IV. Wat vraag je uit?
 - V. Wanneer is het gereed en geslaagd?

Reikwijdte opdracht

- A. Type wijzigingsbesluit; *gebied* of een *thema*?
 - B. **Welk onderdeel van het omgevingsplan?**
 - C. **Fase van de besluitvorming**
 - D. Samenstelling team
-
- IV. **Wat vraag je uit?**
 - V. Wanneer is het gereed en geslaagd?

B. Welk onderdeel van het omgevingsplan?

Aparte opgave:

- Transitiestrategie

Onderdelen:

- Beleidskader en toelichting/ motivering
- Juridische regels, kloppende teksten
- Annotaties
- Geometrie (werkingsgebieden)
- Toepasbare regels

Voor de opdracht:

- Specificeer waar het product van de uitvraag aan moet voldoen
- Op basis waarvan moeten deze worden opgesteld?

Relevante vragen:

- Casco/Structuur omgevingsplan...?
- Bibliotheek/Basisregelset...?
- Welke activiteiten...?
- ...

C. Fase in de besluitvorming

Stappenplan VNG

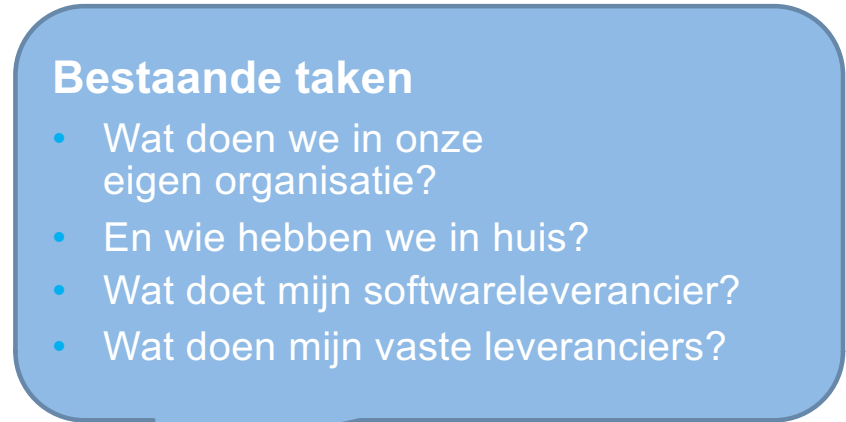
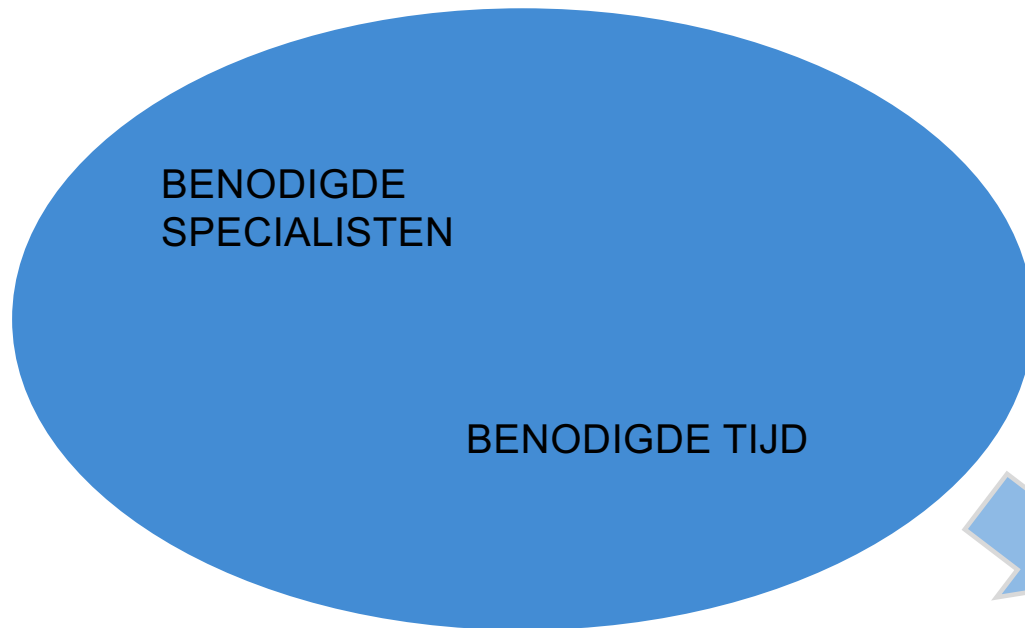
- Check het stappenplan wijzigen omgevingsplan, welke stappen gaan we nu doen?

Tot welk moment loopt de opdracht?

- Ontwerp ter inzage leggen?
- Vaststellen door de raad?
- Bekendmaking en publicatie?
- Inwerkingtreding (vier weken na bekendmaking)
- Onherroepelijk worden omgevingsplan (incl. beroep)
- Beheer en onderhoud

- › Stap 1 Vaststellen opdracht
- › Stap 2 Uitvoeren afstemming en participatie
- › Stap 3 Vaststellen uitgangspunten
- › Fase B Ontwerpen
 - › Stap 4 Opstellen concept ontwerpbesluit
 - › Stap 5 Uitvoeren inspraak
 - › Stap 6 Opstellen ontwerpbesluit
- › Fase C Besluiten
 - › Stap 7 Uitvoeren UOV
 - › Stap 8 Opstellen definitief besluit
 - › Stap 9 Vaststellen definitief besluit
- › Fase D Bekendmaken

IV. Wat vraag je uit?

Samenwerken onder de Omgevingswet; gemeenten, bureaus en softwareleveranciers

*Opdrachtgeverschap:
ervaringen vanuit de werkplaatsen*

Wat is je uitvraag/wat heb je nodig?

- a) Juridisch advies (motivering, onderzoeken etc en gemeente verwerkt dit zelf in de juridische regeling van het Omgevingsplan inclusief annotaties)
- b) Juridische regels plus minimale wettelijke annotaties (gemeente verwerkt dit zelf in de juridische regeling van het Omgevingsplan inclusief annotaties)
- c) juridisch regels conform annotatiestrategie van de gemeente obv dienstverleningsniveau van de gemeente (planbureau werkt in plansoftware of plan-plan uitwisseling)
- d)

Welk product je ook krijgt, als gemeente moet je het passend krijgen binnen jouw omgevingsplan en dienstverlening in het loket.

Gespreksonderwerpen

- Wat is ons dienstverleningsniveau en welke annotaties heb ik nodig om dit dienstverleningsniveau te behalen
- Ketenaansprakelijkheid en herleidbaarheid
- Versiebeheer: wie houdt het “logboek” bij met wijzigingen tbv het dictum
- Archief verplichtingen (plan en TR)
- Constructie samenwerking gemeente en planbureau. Machtigingen en autorisatie regelen: wie is gemachtigd tot wat? En deze machtigingen tzt weer beëindigen.
- Is er een gemeentelijk handboek / structuur beschikbaar voor het planbureau om mee te werken? Of mag het bureau met een voorstel komen?
- Wat is de redenerlijn mbt:
 - o Hoofdstuk indeling
 - o Activiteitenlijst
 - o Annotatiestrategie

- Wat doe je met de bruidsschat? Als het initiatief activiteiten uit de bruidsschat raakt, neem je het dan direct mee? Let op de toepasbare regels die daaraan hangen.
- Wat vraag je uit? Hele activiteit of alleen het stukje/deel wat in het initiatief zit? En hoe werkt dit door in de keten naar je TR en loket-functies?
- Wat is jouw rol als gemeente binnen de samenwerking? Product-owner, regelanalist, TR, geo etc (beheer op nummering, geo, review op het geheel etc)
- Ondersteuning bestuurlijke processen
- Benodigde onderzoeken
- Past het initiatief binnen de visie? Of moet hier een aanvulling op komen?
- Wie begeleidt participatie (gemeente, initiatiefnemer, planbureau). En wie vindt er iets van het participatieresultaat?
- Samenloop met andere initiatieven

Lessons learned van gemeenten

- Tip: bij een lang proces doe een tussentijdse lessons learned.
- Kennisdeling: het bureau jou laten meenemen in het proces, dit helpt bij het reviewen
- Regiefunctie als gemeente duidelijk hebben (regieteam, product owner, beheer, coördineren, regelanalist etc)
- Wie doet wat in Toepasbare regels. Als je dit door een ander extern bureau / leverancier laat doen let op de extra schakel die er dan in het proces zit. Extra schakel om grip op te houden.
- Benoem intern “wie doet wat” zodat duidelijk is wat er nog belegd moet worden.

**Samenwerken onder de Omgevingswet;
gemeenten, bureaus en
softwareleveranciers**

Blik vanuit de adviesbureaus

PRAKTISCHE AANPAK VOOR GEBIEDSONTWIKKELING GEMEENTEN – ADVIESBUREAUS

Jasmijn van Tilburg - Koos Seerden

KENNISLAB OMGEVINGSWET

GEBIEDSONTWIKKELING: WAT VERANDERT ER NIET MET DE OMGEVINGSWET

Uitwerken, afstemmen en onderbouwen
ontwikkeling/plan

Regeling +
procedure

De volgorde van werken

- Eerst het project uitwerken en afstemmen
 - Plan afstemmen met gemeente en omgeving
 - Het project onderbouwen (o.a. ladder, milieu e.d.) → project motiveren
 - Inhoud motivering is voor 85% hetzelfde als de onderbouwing
 - Nieuw zijn participatie en ETFAL-eisen
-
- **Project regelen in instrument (BOPA of Wijziging)**

Vooraf de regeling verandert

WAT VERANDERT ER WEL?

Samenwerking van gemeenten en adviesbureaus RO

- Onder de Wro leverde het adviesbureau (namens de ontwikkelaar) een volledig 'kant en klaar' plan aan als afzonderlijk en eigenstandig document
- Dat kan onder de Omgevingswet niet meer op deze manier.
 - Immers per gemeente is er één omgevingsplan. Een wijziging voor een ontwikkeling is een wijziging in het hele plan → afstemmen en samenwerken noodzaak.
 - Vooralsnog kan er niet tussen softwarepakketten worden uitgewisseld en/of is een aantal pakketten niet beschikbaar voor bureaus.
 - Veel gemeenten zijn nog onvoldoende voorbereid om te werken met STOP-TPOD of hebben nog geen opzet/structuur/regelbibliotheek voor het omgevingsplan waarmee gewerkt kan worden

HOE DAN PRAKTISCH WERKEN AAN HET REGELEN VAN ONTWIKKELINGEN?

- Als het kan → BOPA (evt. in 2 stappen)

Als BOPA niet kan → TAM-IMRO als:

- Gemeente nog niet voldoende is voorbereid
- De plansoftware nog onvoldoende functionaliteit kent

Gemeente kan wel werken met STOP/TPOD – maar nog niet met structuur/regels:

- TAM-IMRO
- bureau werkt in software van gemeente → Hoofdstuk-XX
- bureau wisselt uit met gemeente in dezelfde plansoftware (aantal pakketten) → Hoofdstuk-XX
- bureau levert in Word motivering en regels aan en shapes voor de kaart, gemeente voert deze in de plansoftware in → Hoofdstuk-XX

HOE DAN PRAKTISCH WERKEN AAN HET REGELEN VAN ONTWIKKELINGEN?

Gemeente kan wel werken met STOP/TPOD – en ook met structuur/regels:

- bureau werkt in plan in software gemeente
- bureau wisselt uit met gemeente in dezelfde plansoftware (aantal pakketten)
- bureau levert in Word of PDF motivering (en evt. voorstel voor regels uit de regelbibliotheek) aan en shapes voor de kaart → gemeente voert de motivering en shapes in de plansoftware in en hangt zelf de juiste regels uit regelbibliotheek aan de kaart om het bureau niet rechtstreeks in het plan c.q. de software van de gemeente te laten werken (*vertrouwen en/of regie over het beheer regels*)

Samenvatting

Samenvatting

- Samenwerking met adviesbureaus wijzigt op een aantal punten
- Beoogde werkwijze voor uitwisselen is beschreven ('plan-plan koppeling) en in ontwikkeling
- Nog niet alle benodigde functies zijn voor alle gemeenten beschikbaar, nu deels werken met alternatieven. Zie de handreiking en de keuzehulp
- Overleg met uw leverancier, de mogelijkheden veranderen snel
- Belangrijke aspecten bij samenwerking
 - Structuur en kaders voor het plan
 - Regie en coördinatie binnen gemeente, afstemming met adviesbureaus
 - Aandacht voor effecten op dienstverlening